

KS. PAWEŁ KATA, doktorant IE KUL

KS. STANISŁAW JÓZEF KOZA, Instytut Leksykograficzny KUL

„GDZIE CHRYSZTUS, TAM KOŚCIÓŁ?”

Sesja naukowa Instytutu Ekumenicznego KUL
Lublin, 19 stycznia 2006 roku

W ramach corocznego Tygodnia Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan została zorganizowana dnia 19 stycznia 2006 r. przez Instytut Ekumeniczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II sesja naukowa, której nadano tytuł „Gdzie Chrystus, tam Kościół?”

Powyższa formuła św. Ignacego Antiocheńskiego (*Ep. Smyrn.* 8), przedstawiona w formie pytającej, stała się podczas sesji ekumenicznym problemem, nad którym pochyłili się w swoich referatach szanowni Prelegenci.

I. POWITANIE I SŁOWO WSTĘPNE

Sesję rozpoczął prof. dr hab. Leonard Górka SVD (Dyrektor IE KUL) od przywitania wszystkich zebranych, a w sposób szczególny grona Prelegentów: ks. prof.

⁴ Tamże s. 9.

dra hab. Mariana Ruseckiego (Kościół Rzymskokatolicki), ks. dra Dariusza Chwastka (Kościół Ewangelicko-Augsburski) oraz ks. prof. dra hab. Andrzeja Czai (Kościół Rzymskokatolicki).

Następnie Ksiądz Dyrektor wprowadził uczestników w tematykę sesyjnych rozważań. Podkreślił wielką wagę słów św. Ignacego, które we współczesnym czasie mają niezwykle ważne znaczenie ekumeniczne. Według tych słów Kościół jest przedłużeniem wcielenia Chrystusa, jest miejscem, gdzie wcielenie staje się ponadczasowe. Do jedności między Chrystusem i Jego Kościołem dochodzi przede wszystkim poprzez sakramenty, a zwłaszcza sakrament chrztu i Eucharystii.

Ksiądz Dyrektor, chcąc poszerzyć treść formuły św. Ignacego z Antiochii, nawiązał także do słów św. Ireneusza: „Gdzie Kościół, tam Duch Boży, a gdzie Duch Boży, tam Kościół” (*Adv. Her.* III 24), podkreślając tym jednocześnie, że Duch Święty odgrywa ogromną rolę w Kościele, który jest Jego Świątynią. Dzięki temu Duch Święty przenika także inne wspólnoty chrześcijańskie, sprawiając, że i one stają się Kościołem Jezusa Chrystusa.

II. PRZEDŁOŻENIA PRELEAGENTÓW

Pierwszym z Prelegentów był ks. prof. dr hab. Marian Rusecki. Swoje przedłożenie oparł na trzech zagadnieniach: 1. Geneza Kościoła, 2. Rozumienie Kościoła, 3. Związki Chrystusa z Kościołem.

Omawiając genezę Kościoła, wyróżnił poglądy niekatolickie i katolickie. Pierwsze z nich oddzieliły Kościół od Chrystusa i uznały Go za „twór społeczny”, który nie ma związku ze sferą nadprzyrodzoną. Drugie zostały podzielone na dwie grupy: zawężone i integralne. Do zawężonych Prelegent zaliczył teorię inkarnacyjną, głoszącą ideę, że Kościół powstał w momencie wcielenia Chrystusa, oraz teorię staurologiczną, mówiącą, że Kościół zrodził się z przebitego boku Jezusa Chrystusa.

Mówiąc o teorii integralnej, podkreślił, że Kościół należy widzieć w perspektywie historiozbawczej, tzn. że jest On zawarty w zbawczym planie Boga, że w pełni zaistniał dzięki Jezusowi Chrystusowi i Jego działalności oraz stanowi ostatni etap historii zbawienia. W takim Kościele obecny jest nieustannie Chrystus, który tworzy Komunię osobową Boga z ludźmi i jedną wspólnotę osób wierzących między sobą. W ramach tego Kościoła realizuje się zarówno Boże objawienie, jak i Boże zbawienie dzięki głoszonemu Słowu i sprawowanym sakramentom świętym. To Chrystus poprzez Kościół zwołuje do siebie i ofiaruje siebie ludziom grzesznym. Zwołuje kolegium Dwunastu z Piotrem na czele i zleca im mandat głoszenia Dobrej Nowiny, pasterzowania i uświęcania. Kościół więc tworzony przez Chrystusa jest Jego dziełem. Dlatego nie można mówić o Chrystusie w oderwaniu od Jego dzieła, jakim jest Kościół. Jak nie ma Kościoła bez Chrystusa, tak też nie ma Chrystusa bez Kościoła.

Kościół jest więc rzeczywistością Bosko-ludzką, w której działa cała Trójca Święta i poszczególni ludzie. I taki właśnie Kościół został powołany, by zwiastować Dobrą Nowinę wszystkim ludziom wszystkich czasów i nieustannie aktualizować zbawcze wydarzenia Jezusa Chrystusa.

Następnym z prelegentów, który wygłosił swój referat, był ks. dr Dariusz Chwałek z Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Treść swojego przedłożenia zamknął w kilku punktach.

1. Kościół a Słowo Boże. Rozwijając ten wątek stwierdził, że Kościół ma ścisły związek ze Słowem, tzn. że na mocy Słowa Bożego Kościół został powołany do istnienia, że o istocie Kościoła i Jego kształcie decyduje wyłącznie Słowo Boże.

2. Kościół jako społeczność wierzących, a zarazem świętych. Podejmując tę myśl Prelegent nawiązał do Konfesji Augsburskiej oraz do pism Marcina Lutra i stwierdził, że „Kościół nie jest instytucją prawną, nie jest związany z konkretnym miejscem ani czasem, jest natomiast wspólnotą wierzących, duchowym zgromadzeniem, którego Głową i jedynym Zwierzchnikiem jest Jezus Chrystus”

3. Kościół jako jeden. Skoro Chrystus jest niepodzielony, również nie może być podzielony Kościół jako Ciało i dzieło Chrystusa. Ani zwierzchnicy, ani ceremonie kościelne nie stanowią o jedności Kościoła, dlatego nie jest konieczne, by ceremonie kościelne wyglądały tak samo we wszystkich wyznaniach. Klamrą spajającą wszystkich chrześcijan w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół jest Osoba Chrystusa.

4. Kościół jako widzialny i niewidzialny. Kościół widzialny (zewnątrzny) posiada ludzkich zwierzchników, ustrój oraz kieruje się ludzkim prawem. Kościół niewidzialny (wewnętrzny, duchowy) jest kierowany przez samego Jezusa Chrystusa. Znakami rozpoznawczymi są: chrzest, Wieczerza Pańska i zwiastowanie Słowa Bożego. Obu wymiarów nie oddziela się od siebie, ale się odróżnia. Stanowią one nierozzerwalny związek. „Oba stanowią Kościół Jezusa Chrystusa” (K. Barth).

5. Kościół a Kościoły. W tej części swojego przedłożenia Pastor podkreślił, że prawdziwego Kościoła należy szukać w Kościołach konfesyjnych, a więc wszędzie tam, gdzie wiernie i czysto jest zwiastowana Ewangelia Jezusa Chrystusa i gdzie zgodnie z poleceniem Chrystusa udzielane są sakramenty.

Trzecim i ostatnim prelegentem był ks. prof. dr hab. Andrzej Czaja. W swoim referacie poruszył dwa zagadnienia: 1. Gdzie żywa więź z Chrystusem, tam Kościół; 2. Bez Ducha Świętego nie ma wiary.

Omawiając pierwszą część, nawiązał do Pisma Świętego, różnych dokumentów Kościoła czy wypowiedzi papieży Jana Pawła II oraz Benedykta XVI i podkreślił, że Kościół jako zaczątek i załazek Królestwa Bożego na ziemi realizuje się wszędzie tam, gdzie Chrystus jest przyjęty i gdzie nie gardzi się Jego miłością, gdzie człowiek przyjmuje Chrystusa i Nim się dzieli. Cytując dwie wspiane myśli kard. Ratzingera, powiedział: „Wspólnota z Bogiem powstaje za pośrednictwem wspólnoty Boga z ludźmi, którą reprezentuje Chrystus w samej swej osobie. Spotkanie z Chrystusem tworzy wspólnotę z nim samym, a przez to również z Ojcem w Duchu Świętym; w tej

wspólnocie jednoczą się ludzie wzajemnie ze sobą” „Kościół najbardziej jest nie tam, gdzie się organizuje, reformuje, rządzi, tylko w tych, którzy po prostu wierzą i w nim przyjmują dar wiary, który staje się dla nich życiem”

W drugiej części referatu ks. Czaja, opierając się znów na tekstach Pisma Świętego i dokumentach Kościoła, potwierdził, że Duch Święty jest przyczyną sprawczą w Kościele. To On jest dawcą wiary, to On wszczepia w Chrystusa, to On zespala wierzących, to dzięki Jego obecności realizuje się Kościół Chrystusowy. Duch Święty wyposaża nieustannie człowieka w różne dary i charyzmaty, dzięki czemu może on z Nim współpracować w rozszerzaniu Kościoła na ziemi.

III. DYSKUSJA

Po przedłożeniach szanownych Prelegentów nastąpiła dyskusja, której moderatorem był ks. dr Sławomir Pawłowski (IE KUL). W dyskusji poruszono wiele ważnych problemów dotyczących Kościoła, takich jak: sukcesja apostołska w Kościołach ewangelickich, urząd papieża, hierarchia Kościoła, rola Kościoła we współczesnym świecie, współczesne kryzysy Kościoła, problem jedności Kościoła.

Dyskusję zwieńczyło wspólne odmówienie modlitwy „Ojcze nasz”